

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
GEWESTArrêté du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-CapitaleBesluit van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering

22/02/2024 - ARRETE DU
GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA
PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME
MONUMENT DU CAFÉ AU DARINGMAN,
SIS RUE DE FLANDRE 37 À BRUXELLES

22/02/2024 - BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
MONUMENT VAN CAFÉ AU DARINGMAN,
GELEGEN VLAAMSESTEENWEG 37 IN
BRUSSEL

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu le Code bruxellois de l'aménagement du
territoire (CoBAT), l' article 222;

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke
Ordering (BWRO), artikel 222;

Sur la proposition du Ministre du
Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale chargé des Monuments et Sites,

Op voordracht van de Minister van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast
met Monuments en Landschappen,

Après délibération,

Na beraadslaging,

Arrête:**Besluit:**

Article 1er – Est entamée la procédure de
classement comme monument du café « Au
Daringman » à savoir les façades et la salle
de dégustation du rez-de-chaussée, ainsi que
le mobilier qui en fait partie intégrante, sis rue
de Flandre 37 à Bruxelles, en raison de son
intérêt social et esthétique patrimoniale.

Artikel 1 – Wordt ingesteld de procedure tot
bescherming als monument van café « Au
Daringman » dit wil zeggen de gevels en de
gelagzaal van de gelijkvloerse verdieping,
evenals het meubilair dat er integrerend deel
van uitmaakt, gelegen op de Vlaamsesteenweg
37 in Brussel, omwille van de sociale en
esthetische erfgoedwaarden.

Le bien est connu au cadastre de Bruxelles,
12e division, section N, parcelle numéro
284C.

Het goed is gekend ten kadaster van Brussel
afdeling 12, sectie N, perceel nr. 284C.

La délimitation du monument et de la zone de
protection est indiquée au plan joint en
annexe II du présent arrêté.

De afbakening van het monument en de
vrijwaringszone wordt aangegeven op het
bijgevoegde plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 2 – La zone de protection relative au
monument décrit dans l'article 1er comprend
l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi
que les parties de parcelles et de voiries
reprises dans le périmètre délimité sur le plan
figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot
het monument dat in artikel 1 beschreven
wordt, omvat het geheel van de percelen en
wegen, evenals de gedeelten van de percelen
en de wegen opgenomen in de perimeter die
op het plan in bijlage II bij dit besluit
afgebakend wordt.

Art. 3 – Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 22 février 2024

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'intérêt régional,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Art. 3 - De Minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 22 februari 2024

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
27-02-2024
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DU CAFÉ AU DARINGMAN, SIS RUE DE FLANDRE 37 À BRUXELLES

Réf. cadastrale : Bruxelles, 12e division, section N, parcelle numéro 284C.

Description sommaire :

Le bâtiment est situé à l'angle de la rue de Flandre et de la rue du Chien Marin. La rue de Flandre remonte au Moyen Âge et reliait Bruxelles à Gand. Dans le centre-ville cette chaussée assurait la liaison d'est en ouest et avait également une fonction commerciale, avec plusieurs commerces. La rue du Chien Marin est la première des trois étroites rues parallèles qui reliaient la rue de Flandre à l'ancien bassin des Marchands et date probablement de la deuxième moitié du XVIe siècle.

En juillet 1939, le propriétaire Paul Veldekens introduit une demande de permis de bâtir auprès de la Ville de Bruxelles pour la construction d'un immeuble de rapport de trois étages conçu par l'architecte Jean T'Sas. Cette demande est restée sans suite. Deux ans plus tard, une nouvelle demande de permis est introduite, cette fois pour un immeuble de rapport de quatre étages. Le bâtiment d'angle existant, une maison à deux étages avec pignon à gradins sous toiture en bâtière et devanture commerciale, occupée par le boucher J. Ghoois, est démolie. La hauteur du bâtiment est justifiée en fonction de la hauteur des bâtiments situés à l'angle de la rue de Flandre 91 et de la rue du Pays de Liège, et à l'angle de la rue de Flandre 67-69 et de la rue du Nom de Jésus. Les plans d'origine du bâtiment indiquent la présence d'une *Chemiserie* au rez-de-chaussée avec une vitrine légèrement différente de l'actuelle. Il n'est cependant pas certain que ce magasin de chemises ait jamais existé, étant donné que les Almanachs de la Ville de Bruxelles de 1946-1947 mentionnent le commerce sous le nom de « Café Ballon du Centre ». En 1954, le nom a été changé en « Café Au Daringman » et le commerce était exploité par un certain Jean Wets. Contrairement à ce que le nouveau nom du café laisse entendre, il ne fait pas référence à l'équipe de football du *Daring Club de Bruxelles*, mais au club de boxe du propriétaire.

Extérieur

Le bâtiment, conçu dans un style Art Déco modeste, se situe à l'angle de la rue de Flandre 37 et de la rue du Chien Marin. Il se compose de quatre niveaux sous toiture plate et aligne une travée sur la rue de Flandre, et quatre travées sur la rue du Chien Marin. Le rez-de-chaussée est occupé par un café dont l'accès est situé au centre de la devanture commerciale côté rue de Flandre. La façade, sur soubassement de pierre bleue, est construite en briques rouges, dont les allèges sont marquées par une maçonnerie verticale en demi-briques. Des appuis de fenêtre et des linteaux continus en pierre rythment la façade horizontalement. Les baies de fenêtres côté rue de Flandre et la première baie côté rue du Chien Marin sont marquées par des colonnes à anneaux bombés en simili-pierre blanche. Le rez-de-chaussée est recouvert de carrelages de ton ocre et surligné d'un auvent en béton. L'espace entre l'auvent et les ouvertures des fenêtres du premier étage est en simili-pierre. Côté rue de Flandre, la devanture commerciale occupe tout la surface du rez-de-chaussée, avec une porte d'entrée centrale flanquée de fenêtres à guillotine et de panneaux d'allège fixes. La première travée côté rue du Chien Marin intègre une vitrine, la deuxième une fenêtre aveugle marquée par une maçonnerie en retrait, la troisième une étroite fenêtre haute et la dernière une porte d'entrée flanquée à gauche d'une petite fenêtre haute éclairant des sanitaires. Ces deux dernières fenêtres sont grillées. Toutes les ouvertures de la façade ont des menuiseries en bois peintes en rouge. L'auvent et l'appui de la vitrine sont également peints en rouge.

Intérieur

Le plan du rez-de-chaussée est de forme rectangulaire. Derrière l'espace rectangulaire du café se trouve une cuisine sur la gauche, tandis que sur la droite un passage donne accès aux sanitaires et à la cage d'escalier à l'arrière du bâtiment. Le café est un grand espace ouvert avec un bar à l'arrière et des bancs fixes de chaque côté. L'espace ouvert est soutenu au centre par une poutre de soutien soutenu le long des murs par des pilastres. La poutre est décorée d'une barre lumineuse composée de plaques de faux marbre affichant les mots « Stella Artois » en lettres rouges avec un dégradé d'or. Le café est lambrissé sur tout son pourtour de panneaux de contreplaqué à motif géométrique, couronnés d'une corniche dissimulant les câbles et l'éclairage d'ambiance. Les murs et le plafond sont recouverts d'une peinture laquée couleur crème. Le sol est recouvert de carreaux de céramique rectangulaires ocre, jaunes et bruns, disposés en carré.

Les lambris sont décorés de deux motifs d'inspiration Art Déco qui s'alternent : un premier panneau carré avec quatre carrés en retrait marqués au centre d'un petit carré rouge en formica ; un second panneau

carré est composé de deux panneaux rectangulaires frappés au centre d'un losange, recouvert de simili cuir vert et avec de petites pointes de diamant aux quatre coins avec au centre une plaque rectangulaire en formica de couleur rouge. À l'origine, les plaques de formica des lambris étaient vert foncé. Les pilastres sont recouverts de panneaux de contreplaqué au niveau des lambris. Des porte-manteaux en laiton sont placés entre les panneaux. Les bancs en contreplaqué courbé rejoignent les lambris et étaient à l'origine recouverts de simili cuir vert foncé. Le bar reprend le motif des quatre carrés en retrait qui se transforment à la fin en un panneau de contreplaqué incurvé. Il est recouvert d'une feuille de formica rouge. Le bar (ou comptoir) abrite la pompe et le frigo. Les éviers sont placés contre le mur. Derrière le comptoir se trouve une armoire en bois avec des étagères ouvertes qui se transforme en une étagère avec des tablettes en verre à hauteur de hanche. Les verres et les liqueurs sont exposés sur ces étagères. Derrière ces étagères se trouve un miroir avec un motif en forme de diamant qui reflète les verres, les boissons et le café. L'ensemble est couronné par la corniche du lambris, qui dépasse ici, éclairant le meuble bar par un éclairage indirect encastré. Sur les murs au-dessus des lambris se trouvent plusieurs portraits jaunissés, imprimés sur des panneaux, de diverses légendes du jazz américain. Quelques photos encadrées plus récentes rappellent le chien du café et un ancien serveur de renom. Plusieurs plantes (*sansevierias*) ornent le rebord de la vitrine de la rue du Chien Marin.

D'une manière générale, l'intérieur du café est très dégradé. Les lambris et le bar sont endommagés à plusieurs endroits où le formica s'est cassé. Les bancs en contreplaqué, en particulier, sont en mauvais état. Plusieurs coins et côtés de ces bancs sont ébréchés et usés. Enfin, le motif du sol n'a pas été respecté lors des travaux de réparation. En conséquence, le motif carré des carreaux a été perdu à plusieurs endroits.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire :

Intérêt social et esthétique :

Cappuyns définit *Au Daringman* comme un « café populaire d'après-guerre ». Il s'agit d'une typologie qui s'inscrit dans la tradition des *brasseries populaires* ou *bierhuizen*, mais dont l'échelle est plus petite et la conception plus simple. Les cafés ont été aménagés de manière classique, avec un mobilier en bois, un bar, des lambris, des tables et des chaises simples. Fait remarquable, les matériaux utilisés pour meubler ou redécorer étaient de moindre qualité. Ainsi, de nouveaux matériaux tels que les panneaux de contreplaqué, le simili cuir artificiel, le stratifié et le balatum ont été utilisés.⁵

L'intérieur du café *Au Daringman* est conçu dans un style Art Déco populaire, également appelé "*cheap déco*" par Cappuyns. Il s'agit d'un style qui, en utilisant des panneaux contreplaqués, tente d'imiter les riches lambris Art Déco. Des motifs géométriques et des formes arrondies ont également été réimaginés dans le but de donner au café un aspect nettement contemporain. Le design a été repris dans le lambris et le bar, pour former un ensemble unifié avec le mobilier simple. Les matières premières telles que le bois et le cuir étaient rares pendant et peu après la Seconde Guerre mondiale, ce qui a encouragé l'utilisation du contreplaqué et du simili cuir. Compte tenu de l'adoption tardive de ce design inspiré de l'Art Déco, ces cafés ont rapidement été qualifiés de « ringards ». ⁶

Plus que les valeurs matérielles du café *Au Daringman*, c'est sans doute son atmosphère et son aspect uniques qui s'imposent. Un vent nouveau souffle sur l'établissement depuis que l'actuelle gérante, Martine Peeters, a repris le lieu en 2000. L'établissement est en effet devenu un lieu de rencontre où la tolérance est de mise et où tout le monde est le bienvenu. Cette atmosphère unique est principalement rendue possible par la propriétaire. *Au Daringman*, vous êtes invité dans l'univers de Martine où les habitués partagent leurs joies et leurs peines. Le café parvient également à attirer une élite culturelle qui aime venir

⁵ Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel, p. 73.

⁶ La fourmilière (avenue de Stalingrad 2, aujourd'hui partiellement transformée) est un autre exemple d'intérieur de café au style Art Déco si populaire.

Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel, p. 73.

boire un verre « chez Martine ». ⁷ Cette atmosphère unique a valu au café d'être nommé par le journal *The Guardian* dans une liste des meilleurs bars du monde. ⁸

Archives :

Archives de la Ville de Bruxelles, ref. 54846
Archives de la Ville de Bruxelles, Almanachs

Bibliographie :

Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
Gatz, S., Gatz, M., & Adriansens, K. (2004). *101 bistrots Bruxellois*. Bruxelles: Editions Labor.
Michael, C. (2012). *The best bars in the world*. Opgehaald van theguardian.com: <https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers>
Pirlot, A.-M. (2009). *Brussel, stad van kunst en geschiedenis: De cafés van Brussel 48*. Brussel: Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Vennekens, R. (2018, 12 12). *Hoe deze Brusselse vrouw van een racistische kroeg een gezellig café maakte*. Opgehaald van Vice.com: <https://www.vice.com/nl/article/j5zawd/daringman-brussel-van-racistische-kroeg-tot-gezellig-cafe>
Ysewijn, R. (2016). *Authentieke Belgische Cafés*. Antwerpen: Uitgeverij Luster.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 22 février 2024

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'intérêt régional,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

⁷ Vennekens, R. (2018, 12 12). *Hoe deze Brusselse vrouw van een racistische kroeg een gezellig café maakte*. Opgehaald van Vice.com: <https://www.vice.com/nl/article/j5zawd/daringman-brussel-van-racistische-kroeg-tot-gezellig-cafe>

⁸ Michael, C. (2012). *The best bars in the world*. Opgehaald van theguardian.com: <https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers>

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN CAFÉ AU DARINGMAN, GELEGEN VLAAMSESTEENWEG 37 IN BRUSSEL

Kad. ref.: Brussel, afdeling 12, sectie N, perceel nr. 284C.

Beknopte beschrijving:

Het gebouw is gelegen op de hoek van de Vlaamsesteenweg en de Zeehondstraat. De Vlaamsesteenweg gaat terug tot de middeleeuwen en verbond Brussel met Gent. In de binnenstad had de steenweg naast een transportfunctie tussen oost en west ook een commerciële functie met verschillende handelszaken. De Zeehondstraat is de eerste van drie smalle parallelle straatjes die de Vlaamsesteenweg verbonden met het voormalige Koopliedendok en dateert vermoedelijk uit de tweede helft van de 16de eeuw.

In juli 1939 diende eigenaar Paul Veldekens een bouwaanvraag in bij de stad Brussel voor de bouw van een opbrengsteigendom van drie bouwlagen naar ontwerp van architect Jean T'Sas. Deze aanvraag bleef zonder gevolg. Twee jaar later werd een hernieuwde bouwaanvraag ingediend, ditmaal voor een opbrengsteigendom van vier bouwlagen. Hiervoor moest het bestaande hoekgebouw, een huis met trapgevel van twee bouwlagen onder lessenaarsdak met winkelpui op de gelijkvloerse verdieping en in gebruik door beenhouwer J. Ghoos, wijken. Architect T'Sas beargumenteerde dit in de aanvraag door te verwijzen naar de bouwvallige staat van het gebouw. Ook verantwoorde hij de bouwhoogte door te verwijzen naar de constructies op de hoek van de Vlaamsesteenweg 91 en het Land van Luikstraatje en de hoek van de Vlaamsesteenweg 67-69 en de Naam Jezusstraat. Op de originele bouwplannen wordt op de gelijkvloerse verdieping een *Chemiserie* voorgesteld met een vitrine die licht afwijkt van de huidige. Het is echter niet duidelijk of deze hemdenwinkel er ooit kwam, gezien er in de Almanakken van de Stad Brussel in 1946-1947 gesproken wordt van 'Café Ballon du Centre'. In 1954 werd de naam gewijzigd naar 'Café Au Daringman' en werd de zaak uitgebaat door ene Jean Wets. In tegenstelling tot wat de nieuwe naam van het café doet vermoeden verwijst deze niet naar de voetbalploeg *Daring Club de Bruxelles*, maar naar de bokscub van de uitbater.

Exterieur

Het hoekpand gelegen op de hoek van de Vlaamsesteenweg 37 en de Zeehondstraat bestaat uit vier bouwlagen met op de Vlaamsesteenweg één travee en op de Zeehondstraat vier traveeën onder plat dak en is opgetrokken in courante art-decostijl. Op de gelijkvloerse verdieping is een horecaruimte voorzien met toegang centraal in het schrijnwerk van de travee van de Vlaamsesteenweg. De gevel is opgebouwd uit rode baksteen in kruisverband, waarvan de borstweringen worden gemarkeerd door verticaal geplaatst metselwerk in halfsteensverband, en een plint in blauwsteen. Lijsten van doorgetrokken vensterbanken en lateien in similliteen ritmeren de gevel horizontaal. De raamopeningen aan de zijde van de Vlaamsesteenweg en de eerste travee van de Zeehondstraat worden gemarkeerd door gebombeerde zuiltjes in similliteen. Op de gelijkvloerse verdieping zijn deze traveeën voorzien van okerkleurige tegels en een betonnen luifel. De zone tussen de luifel en de raamopeningen van de eerste verdieping is voorzien van similliteen. Het travee aan de Vlaamsesteenweg heeft over de volledige gevelbreedte en -hoogte schrijnwerk met centraal een toegangsdeur met aan weerszijden een guillotineraam en vaste panelen in de lager gelegen delen. Het eerste travee van de Zeehondstraat is voorzien van een vitrineraam, het tweede van een vals raam gemarkeerd door teruggetrokken metselwerk, het derde door een smal hoog raam en de laatste door een toegangsdeur met links een klein hoog raam dat uitgeeft op het sanitair. Deze laatste twee ramen zijn voorzien van een ijzeren dievenraam. Alle gevelopeningen zijn voorzien van rood geschilderd houten schrijnwerk. Ook de luifel en de vensterbank van de vitrine zijn rood geschilderd.

Interieur

Het grondplan van de gelijkvloerse verdieping heeft de vorm van een rechthoek. Achter de rechthoekige caféruimte is links een keuken voorzien, rechts geeft een doorgang toegang tot het sanitair en het trappenhuis achteraan het gebouw. Het café is één grote open ruimte met achteraan de toog en aan weerszijden vaste banken. De open ruimte wordt centraal ondersteund door een steunbalk die steunt op twee muurhoofden. De steunbalk wordt versierd met een lichtbalk van valse marmeren platen die in rode letters met gouden schaduw de woorden «Stella Artois» weergeven. Het café is rondom rond voorzien van lambrisering van triplexpanelen in geometrisch patroon, bekroond met een kroonlijst die kabels en sfeerverlichting verbergt. De muren en plafond zijn voorzien van crèmekleurige lakverf. De vloer is betegeld met rechthoekige okergele en bruine keramische tegeltjes gelegd in een vierkantig patroon.

De lambrisering is versierd met twee art deco-geïnspireerde motieven die elkaar alterneren: Een eerste vierkant paneel met vier teruglopende vierkanten met centraal een klein rood vierkantje in formica; Een tweede vierkant paneel bestaande uit twee rechthoekige panelen met centraal een ruit, bekleed met groen kunstleder en met in de vier hoeken rechthoekige diamantknoppen met centraal een rechthoekig rood formica plaatje. Oorspronkelijk waren de formica plaatjes in de lambrisering donkergroen. De muurhoofden zijn ter hoogte van de lambrisering bekleed met triplexplaten. Tussen de lambriseringspanelen zijn messingen kapstokken voorzien. De houten banken van gebogen triplex sluiten aan op de lambrisering en waren oorspronkelijk bekleed met donkergroen kunstleder. De toog herneemt het motief met de vier teruglopende vierkanten die op het uiteinde overgaat in een gebogen triplexplaat en is bekleed met rood formicablad. De toog herbergt de tapinstallatie en de koeling. Tegen de buitenmuur zijn de spoelbakken voorzien. Achter de toog is een houten toogkast met open schabben die vanaf heuphoogte overgaat in een rek met glazen schabben. Op deze schabben zijn de glazen en likeuren uitgestald. Achter deze schabben is een spiegelwand met ruitmotief die de glazen, de dranken en het café weerspiegelen. Het geheel wordt bekroond door de kroonlijst van de lambrisering die hier naar voren komt waardoor de toogkast door ingewerkte indirecte verlichting verlicht wordt. Op de muren boven de lambrisering zijn meerdere vergeelde portretten, gedrukt op vezelplaat, van verschillende Amerikaanse jazzlegendes bevestigd. Enkele recentere ingelijste foto's herinneren aan de caféhond en een memorabele tapper. Verschillende sanseveria's versieren de vensterbank van het vitrineraam aan de Zeehondstraat.

In het algemeen is het interieur van het café zeer uitgeleefd. De lambrisering en toog zijn op verschillende plaatsen beschadigd of de formica is afgebroken. Vooral de triplex banken zijn in slechte staat. Verschillende hoeken en kanten van deze banken zijn afgebroken en uitgesleten. Tenslotte is het patroon van de vloer bij herstellingswerken niet gerespecteerd. Hierdoor is het vierkantig patroon van de tegels op meerdere plaatsen verloren gegaan.

Waarde van het goed volgens de criteria van artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening:

Sociale en esthetische waarde:

Cappuyns defineert *Au Daringman* als een "naoorlogs volkscafé". Dit is een typologie die zich inschrijft in de traditie van de populaire brasseries, maar is kleiner opgevat en eenvoudiger vormgeven. De cafés kregen een klassieke indeling en houten uitrusting met toog, lambrisering en eenvoudige tafels en stoelen. Opvallend is dat de materialen die gebruikt werden voor de inrichting of herinrichting van mindere kwaliteit zijn. Zo werden nieuwe materialen zoals triplexplaten, kunstleder, laminaat en balatum toegepast.¹

Het interieur van café *Au Daringman* is vormgegeven in een gepopulariseerde art decostijl, door Cappuyns ook wel "*cheap déco*" genoemd. Het is een stijl die, met behulp van triplexplaten, de rijke finier van de art deco probeert te imiteren. Ook de geometrische patronen en afgeronde vormen werden hernomen met als doel om het café een duidelijke eigentijdse uitstraling te geven. De vormgeving werd doorgetrokken in de lambrisering en toog, om samen met het simpele meubilair één geheel te vormen. Grondstoffen zoals hout en leder waren schaars tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog, dit stimuleerde het gebruik van triplex en kunstleder. Gezien de late toepassing van deze art deco-geïnspireerde vormgeving werden dergelijke cafés al snel als oubollig bestempeld.²

Belangrijker dan de materiële waarden van café *Au Daringman* is ongetwijfeld de unieke sfeer en uitstraling van het etablissement. Toen de huidige uitbaatster, Martine Peeters, het etablissement in 2000 overnam, ging er een nieuwe wind waaien door de zaak. De zaak groeide uit tot een ontmoetingsplaats waar verdraagzaamheid centraal staat en iedereen welkom is. Deze unieke sfeer wordt hoofdzakelijk mogelijk gemaakt door de waardin. In *Au Daringman* ben je te gast in het universum van Martine waar stamgasten lief en leed delen. Het café weet ook een culturele elite aan te trekken die graag een drankje komen drinken

¹ Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel, p. 73.

² Een tweede voorbeeld van een caféinterieur met dergelijk gepopulariseerde art decostijl is La fourmière (avenue de Stalingrad 2, nu gedeeltelijk verbouwd).

Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel, p. 73.

chez Martine'.³ Deze unieke sfeer leverde het café een nominatie door de krant *The Guardian* op in een lijst van de beste bars ter wereld.⁴

Archieven:

Archief van de Stad Brussel, ref. 54846
Archief van de Stad Brussel, Almanakken

Literatuur:

Cappuyns, T. (2006). *Cafés in Brussel-vijfhoek: evolutie van een openbare ruimte*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
Gatz, S., Gatz, M., & Adriansens, K. (2004). *101 bistrots Bruxellois*. Bruxelles: Editions Labor.
Michael, C. (2012). *The best bars in the world*. Opgehaald van [theguardian.com](https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers): <https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers>
Pirlot, A.-M. (2009). *Brussel, stad van kunst en geschiedenis: De cafés van Brussel 48*. Brussel: Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Vennekens, R. (2018, 12 12). *Hoe deze Brusselse vrouw van een racistische kroeg een gezellig café maakte*. Opgehaald van Vice.com: <https://www.vice.com/nl/article/j5zawd/daringman-brussel-van-racistische-kroeg-tot-gezellig-cafe>
Ysewijn, R. (2016). *Authentieke Belgische Cafés*. Antwerpen: Uitgeverij Luster.

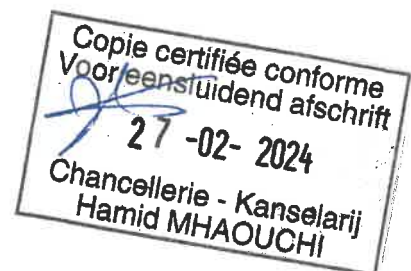
Gezien om te worden gehecht aan het besluit van 22 februari 2024

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel

Sven GATZ

³ Vennekens, R. (2018, 12 12). *Hoe deze Brusselse vrouw van een racistische kroeg een gezellig café maakte*. Opgehaald van Vice.com: <https://www.vice.com/nl/article/j5zawd/daringman-brussel-van-racistische-kroeg-tot-gezellig-cafe>

⁴ Michael, C. (2012). *The best bars in the world*. Opgehaald van [theguardian.com](https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers): <https://www.theguardian.com/travel/2012/nov/30/best-bars-world-boozers>

ANNEXE II A L' ARRETE DU
GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA
PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME
MONUMENT DU CAFÉ « AU DARINGMAN »,
SIS RUE DE FLANDRE 37 À BRUXELLES

BIJLAGE II BIJ HET BESLUIT VAN DE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
MONUMENT VAN CAFÉ AU DARINGMAN,
GELEGEN VLAAMSE-STEENWEG 37 IN
BRUSSEL

**DELIMITATION DU BIEN ET DE LA ZONE
DE PROTECTION**

**AFBAKENING VAN HET GOED EN VAN DE
VRIJWARINGSZONE**

Vu pour être annexé à l'arrêté du, 22 février 2024

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van,
22 februari 2024

Le Ministre-Président du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale, chargé du
Développement territorial et de la Rénovation
urbaine, du Tourisme, de la Promotion de
l'Image de Bruxelles et du biculturel d'intérêt
régional

De Minister-President van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor
territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing,
Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel
en Biculturele Zaken van gewestelijk Belang

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du
Budget, de la Fonction publique, de la Promotion
du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering, belast met Financiën, Begroting,
Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en
van het Imago van Brussel

Sven GATZ

